

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Ludovici Pij praeceptum secundum pro Hispanis qui in regno Francorum
manebant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

annos consecrentur. Item in eodem Concilio capitulo XCIII. de virginibus velandis ita continetur: *Item placuit ut quicumque Episcoporum, necessitate periclitantis pudicitie virginis, cum vel petitor potens vel raptor aliquis formidatur, vel si etiam aliquo mortis periculoso scrupulo compuncta fuerit ne non velata moriatur, aut exigentibus parentibus, aut his ad quorum curam pertinet, velaverit virginem seu velavit ante viginti quinque annos etatis, non ei obfit Concilium quod de isto annorum numero constitutum est.* Vnde colligitur quia iuxta priorem sanctionem virgines vigesimo quinto etatis suae anno rite consecrandae sint. Quod si praemissae necessitates ante id fieri compulerint, nullum possit Episcopo afferre praedictum consecranti.

De examinatione sanctae crucis non facienda.
XXVII. Sanctum est ut nullus deinceps quamlibet examinationem crucis facere praesumat, ne quae Christi passionis glorificata est, cujlibet temeritate contemptui habeatur.

De pabulo verbi divini nuntiando.

XXVIII. Episcopus vero ut sive per se, sive per vicarios, pabulum verbi divini sedulo populis adnuntiet, (quia, ut ait beatus Gregorius, iram contra se occulti iudicis excitat Sacerdos, si sine praedicationis sonitu incedit) & ut clerum sibi commissum in sobrietate & castitate nutriet, divinisque officiis imbuant, quod rite ad sacrosanctos ecclesiasticos ordines promoveri possint, & ut operam dent quatinus Presbyteri Missalem & Lectorium sive ceteros libellos sibi necessa-

rios bene correctos habeant, & qualiter Ecclesias destructas sibi pertinentes iuxta vires emendent, qualiter etiam viduas diligenter instruant, quomodo etiam secundum apostolicam auctoritatem conversari debeant, edoceant, & ut superstitiones quas quibusdam in locis in exequiis mortuorum nonnulli faciunt eradicent, & ut exemplo suae innocentiae alios ad bene vivendum provocent, & cunctis ecclesiasticis negotiis, in quantum Dominus juvaverit, totis viribus consulere satagant, diligenter admonuimus; & ut liberius exequi valeant, nos, in quantum Dominus posse dederit, opem ferre modis omnibus optamus.

De incestis nuptiis, & de Ecclesiis non dividendis.

XXIX. Nonnulla vero capitula, sicut de incestis nuptiis, necnon & de Ecclesiis quae inter coheredes dividuntur, & tali occasione proprio honore carent, sive de his Ecclesiis quae nimium rebus propriis sunt adtenuatae, vel certe de his rebus quae nuper, necessitate compellente, a nonnullis ecclesiasticis sunt ablatae, & si quae sunt talia sive in ecclesiasticis sive in publicis rebus emendatione digna, quae temporis brevitate efficere nequivimus, in tantum differendum illud dignum iudicamus donec Domino favente consultu fidelium facultas nobis id efficiendi ab eo tribuatur. Inventa vero ut Deo opitulante effectum obtineant per tempora, jam emendata atque correctae ac restituta scriptis confirmare optamus.

PRÆCEPTVM SECVNDVM

Pro Hispanis qui in regno Francorum manebant.

Hoc est praeceptum concessionis quod fecit Ludovicus Imperator Hispanis qui ad se perfugerant.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Notum sit omnibus fidelibus sanctae Dei Ecclesiae & nostris tam praesentibus quam & futuris seu etiam successoribus nostris quia postquam Hispani, qui de potestate Sarracenorum se subtraxerunt, &

ad nostram seu genitoris nostri fidem se contulerunt, & praeceptum auctoritatis nostrae, qualiter in regno nostro cum suis Comitibus conversari & nostrum servitium peragere deberent, scribere & eis dare iussimus, querimoniam aliqui ex ipsis Hispanis nostris auribus detulerunt duo capitula continentem; quorum unum est

N n ij

quòd quando iidem Hispani in nostrum regnum venerunt & locum desertum, quem ad habitandum occupaverunt, per præceptum Domni & genitoris nostri ac nostrum sibi ac successoribus suis ad possidendum adepti sunt, hi qui inter eos majores & potentiores erant ad palatium venientes, ipsi præcepta regalia susceperunt, quibus susceptis, eos qui inter illos minores & infirmiores erant, loca tamen sua bene excoluisse videbantur, per illorum præceptorum auctoritatem aut penitus ab eisdem locis depellere aut sibi ad servitium subicere conati sunt; alterum est, quòd simili modo de Hispania venientes, & ad Comites sive vassos nostros vel etiam ad vassos Comitum se commendaverunt, & ad habitandum atque excolendum deserta loca acceperunt, quæ ubi ab eis excolta sunt, ex quibilibet occasionibus eos inde expellere & ad opus proprium retinere aut aliis propter præmium dare voluerunt. Quorum neutrum justum aut rationale nobis esse videtur. Et ideo per hanc nostræ præceptionis auctoritatem decernimus atque jubemus ut hi qui vel nostrum vel Domni & genitoris nostri præceptum accipere meruerunt, hoc quod ipsi cum suis hominibus de deserto excoluerunt, per nostram concessionem habeant. Ceteri verò qui simul cum eis venerunt & loca deserta occupaverunt, quicquid de ininculto excoluerunt, absque ullius inquietudine possideant tam ipsi quam illorum posteritas, ita duntaxat ut servitium nostrum cum illo qui ipsum præceptum accepit pro modo possessionis quam tenet facere debeat. Hi verò qui

postea venerunt, & se aut Comitibus aut vassis nostris aut paribus suis se commendaverunt, & ab eis terras ad habitandum acceperunt, sub quali convenientia atque conditione acceperunt, tali eas in futurum & ipsi possideant & suæ posteritati derelinquant. Hoc nostræ auctoritatis decretum non solum erga præteritos & præsentis, verum etiam erga futuros qui adhuc ex illis partibus ad nostram fidem venturi sunt, conservandum statuimus, de hac constitutione nostra septem præcepta uno tenore conscribere iussimus: quorum unum in Narbona, alterum in Carcaffona, tertium in Rosçiliona, quartum in Empuriis, quintum in Barchinona, sextum in Gerunda, septimum in Biterris haberi præcepimus, & exemplar eorum in archivo palatij nostri, ut prædicti Hispani ab illis septem exemplaria accipere & habere possint, & per exemplar quod in palatio retinemus, si rursus querela nobis delata fuerit, facilius possit definiri. Et ut hæc nostræ auctoritatis constitutio firmiter obtineat vigorem, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ plenius per tempora conservetur, manu propria subter firmavimus, & anuli nostri impressione signari iussimus.

Signum Domni Hludovici serenissimi Imperatoris.

Arnaldus ad vicem Helisachar recognovit.

Data 1 v. Id. Februarij anno Christo propitio tertio imperij Domni Hludovici piissimi Augusti, Indictione 1 x.

Actum Aquisgrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

